

Павленко Роман Миколайович,
старший науковий співробітник, помічник
судді Подільського районного суду
міста Києва, кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ПРИ ОСКАРЖЕННІ ПОСТАНОВИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ВИНЕСЕНОЇ ПРАЦІВНИКАМИ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Згідно з пунктом 8 частини 1 статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», у випадках, визначених законом, поліція здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання.

Положення частин 1-2 статті 222 КУпАП передбачають, що органи Національної поліції розглядають справи про такі адміністративні правопорушення: про порушення громадського порядку, правил дорожнього руху, правил паркування транспортних засобів, правил, що забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, а також про незаконний відпуск і незаконне придбання бензину або інших паливно-мастильних матеріалів (статті 80 і 81 (в частині перевищення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів), частина перша статті 44, стаття 89, частина друга статті 106-1, частини перша, друга, третя, четверта і шоста статті 109, стаття 110, частина третя статті 114, частина перша статті 115, стаття 116-2, частина друга статті 117, частини перша і друга статті 119, частини перша, друга, третя, п'ята, шоста, восьма, десята і одинадцята статті 121, статті 121-1, 121-2, частини перша, друга, третя, п'ята і шоста статті 122, частина перша статті 123, 124-1, 125, частини перша, друга і четверта статті 126, частини перша, друга і третя статті 127, статті 128-129, частина перша статті 132-1, частини перша, друга та п'ята статті 133, частини третя, шоста, восьма, дев'ята, десята і одинадцята статті 133-1, частина друга статті 135, стаття 136 (за винятком порушень на автомобільному транспорті), стаття 137, частини перша, друга і третя статті 140, статті 148, 151, частини шоста, сьома і восьма статті 152-1, статті 161, 164-4, статтею 175-1 (за винятком порушень, вчинених у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради), статтями 176, 177,

частини перша і друга статті 178, статті 180, 181-1, частина перша статті 182, статті 183, 192, 194, 195).

Від імені органів Національної поліції розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право працівники органів і підрозділів Національної поліції, які мають спеціальні звання, відповідно до покладених на них повноважень.

Згідно з положеннями ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію» Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Відповідно до ч. 1 ст. 13 Закону України «Про Національну поліцію» систему поліції складають:

- 1) центральний орган управління поліцією;
- 2) територіальні органи поліції.

Територіальні органи поліції утворюються як юридичні особи публічного права в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах та як міжрегіональні (повноваження яких поширюються на декілька адміністративно-територіальних одиниць) територіальні органи у межах граничної чисельності поліції і коштів, визначених на її утримання (ч. 1 ст. 15 Закону України «Про Національну поліцію»).

Відповідно до ч. 1 ст. 17 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції.

Приписами ч. 3 ст. 288 КУпАП визначено порядок оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення, передбачено, що постанову іншого органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення, постанову по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі можна оскаржити у вищестоящий орган (вищестоящий посадовій особі) або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд, у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, встановленими цим Кодексом.

Аналіз наведених норм права свідчить про те, що при розгляді справ про адміністративні правопорушення інспектори відповідного органу поліції діють не як самостійний суб'єкт владних повноважень, а від імені органів Національної поліції, а саме – від імені Департаменту

патрульної поліції Національної поліції України і її територіальних органів.

Отже, відповідні інспектори не можуть виступати самостійним відповідачем у таких справах, оскільки належним відповідачем є саме відповідний орган, на який, зокрема положеннями ст. 222 КУпАП покладено функціональний обов'язок розглядати справи про адміністративне правопорушення.

Використання у зазначених вище нормах формувань «від імені органів Національної поліції розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення», «розгляд яких віднесено до відання органів, зазначених у ст.222 - 244-20 КУпАП» вказує на те, що відповідачем у таких справах, які розглядаються судом в порядку, визначеному КАС України, є саме орган державної влади – суб'єкт владних повноважень, а не особа, яка перебуває з цим органом у трудових відносинах та від його імені здійснює розгляд справ про адміністративні правопорушення та накладає адміністративні стягнення.

Аналогічна правова позиція викладена у постановках Верховного Суду від 17.09.2020 року по справі № 742/2298/17 та від 26.12.2019 року по справі № 724/716/16-а.

Таким чином, при оскарженні у порядку адміністративного судочинства постанови про адміністративне правопорушення, винесеної працівниками патрульної поліції, належним відповідачем у справі має бути Департамент патрульної поліції.

Теплицький Броніслав Броніславович,
перший заступник директора Державного
науково-дослідного експертно-
криміналістичного центру МВС України

ОСОБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТНОЇ СКЛАДОВОЇ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН (КОМП'ЮТЕРІВ), СИСТЕМ І КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ ТА МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ

У сучасних умовах розвитку України як правової демократичної держави особливого значення набуває якісне застосування технічних засобів у діяльності з протидії злочинності. Різноманітні засоби криміналістичної техніки створюються, вдосконалюються і використовуються для ефективного пошуку та дослідження слідів злочинів, фіксації ходу і результатів слідчих (розшукових) дій у